

M A G Y A R K U R I R

Bétsből, Kedden, Jünius' 29-dikén 1819.

Nagy Britannia.

A' Kafferek' nemzetének rebellálásáról újabb és nagyon nyughatatlankodtató tudósítások érkeztek a' Jó-remenség' fokáról Londonba. Minden férfiaknak, kik ezen fokon laknak, és a' fegyvert elbirják, fegyvert fogni 's azon Anglus seregek' segítségére sietni kellett, a' kik ezen népnek elnyomására küldettettek vala. — A' Kafferekkel a' Batschman-Hottentották is öszszetsatolták magokat, 's egygyütt pusztították az Anglus plántavidékeket: de reménlte Lord Somerset, a' Kormányozó, a' ki oly hathatósan hozzá látott ezen tűznek eloltásához, hogy a' Martialis törvényt is kihirdette, hogy nem soká ki fogja az ellenséget az Anglus vidékekről kergettetni.

A' Napkeleti Indiai Anglus Kereskedő Kompania Londonban az Aktzionariusokat öszszegyűjtetvén, jóvallást tett nekik, hogy az ottlévő Kormányozónak Lord Moirának (a' ki azolta, hogy Marquissá tétetett Hasting nevet visel) határozzanak érdemeinek megjutalmaztatására 60,000 font Sterlinget (a' melly summa legalább is 600,000 pengő forintokat tenne): de nem érhatték-el céljokat a' Kormányozó' barátjai, minthogy sokkal többen találtattak a' kik ellenzették, mint a' kik helybe hagyták a' jóvallást. Azoknak 225 ra, ezeknek pedig tsak 191-re telt a' számjok.

Melly nagyon érezni kell a' kereskedésnek megtsökkenését még a' Londoniaknak is, mutatja az, hogy 7 napok alatt 40 kisebb nagyobb Házak buktak-meg, kik közt van Selig nevű nevezetes 'Sidó Házak társasága is.

Nagyon keserves állapotra kellett némelly vidékeken jutniok a' fábrikák' megtsökkenése miatt az azokban dolgozni szokott 's tsak ott érdemlett fizetéséből élő szegénységnek. Felhozzák például a' tudósítók a' Carlisle városa 's környékabéli takátsokat (szövőket), a' kik ezen napokban valami 2200-szan öszszegyűlekezvén magoknak Biztosságot választottak 's ily panaszló irást készítettettek a' közönséghez: —“

„A' Carlislében és környékein dolgozó takáts napszámosok némely együgyű igasságokra kívánnyák a' közönséget figyelmetessé tenni. Mi az inségeknek és kínos életnek arra a' pontjára jutottunk, melyre békesség' idején, 's a' mikor rendkívül való drágaság nem uralkodik, a' világon még egy országban se' jutottak az emberek. Mi kemény testi alkatású emberek volnánk, 's még sints erőnk; munkások volnánk, 's még sints kenyérünk. Vegye tsak gondolóra a' közönség, hogy mitsoda állapotra jutottunk mi: Nékünk reggeltől fogva estvig, fojtó, mephiticus gőzzel tele lyukakban kell dolgoznunk, mellyért naponként egy

Schillinget (8 garast) kapunk, melly alig elégséges arra, hogy olyan krumplit is vehessünk, a' melly tsak disznóeledelnek való volna. Ezt apró falatokra kell osztanunk, hogy apró gyermekeink is kaphassanak valamit belőlle. Feleségeink a' szájuktól vonnyák-el, hogy szopó gyermekeiknek juttathassanak. Mondja meg nekünk valaki, hogy mi az inség, ha e' nem inség! Rongyba takaródzva feleségeinkel 's gyermekeinkel egygyütt tsak az a' reménség táplál még, hogy a' Parlamentum felveszi ügyünket. Már beadtuk a' Régens Princzhez 's a' Parlamentumhoz kérelmünket, hogy az éhelhalásnak elkerülhetése végett küldjenek-el bennünket Canadába vagy valamelly más Északi Amerikai tartományba; mert hisze' szemmel látható dolog, hogy a' kereskedés' állapotja töökken, 's rajtuk tsak egy rossz aratás vagy tsak egy igen kemény tél utolsó dőfést fog ejteni.

Exeter mellett *Paigulox* nevű helységben oly szokás van, hogy az esztendőnként eléforduló templom-szentelés' innepe' napján a' nép' számára egy kalátsot sütnek és azt nagy pompával le's fel hordozzák az utzákon. A' mellyet az idén sütöttek, állott: 400 font lisztből, 170 font zsirból, 140 font aszszüszöllőből, és 140 tojásból. A' szekeret, melyen ezen kalátsot meghordozták, 8 ökör vonta. A' szekeret szamar háton ülő keményseprő inasok kísérték.

Az az egyenetlenkedés, a' melly Anglia és a' Törökbirodalom között a' Joniai szigetekre nézve eddig fennforgott, a' Konstantzinápolyból Május' 1-ső napján indult tudósítások szerint, az ottlévő Anglus Követ Liston Robert által eligazittatott, ki is ott oly kötésre lépett, a' melynek ereje szerint a' Török Udvar

végezetre, három esztendeig tartott alkudozások után, azt az egygyezést, mellyet az Öszszeszövetkezett Hatalmasságok ezen szigetekre nézve kötöttek vala, megerössíti. Ezen Kötés szeréat, mellyet April. 24-dikén irtak alá a' két alkudozó részek' Biztosai, az Anglusok Parga várát egész környékével egygyütt visszaadják a' Törököknek: mellyért, részéről a' Török Császár is Anglia oltalma alá tartozó alattvalóknak esmeri lenni a' Joniai hét szigeteket. A' Kötésnek megkészsüléséről azonnal sebes posták küldettek-el valamint ezen szigeteknek Anglus Kormányozójához Sir Maitland Tamáshoz, úgy Alihoz is a' Joniai Baschához.

* * *

Hogy az Ország' szükségeire kívánatos költségek' dolgában fogyatkozás ne essék, megengedte a' Parlamentum a' Ministereknek, hogy 12 millió font Sterlingeget vehessenek-fel költsön. Rothschild nevű nagy pénzváltó haz valóltta magára a' tökepénznek öszszeszerzését. Júnus' 12-dikén letette belőlle az első rátát, a' melly 1,200,000 font Sterlingekből állott. — Mint hallik az Orosz Udvar' számára is ismét költsönt fognak nyitni Angliában, a' melly tiz millió font Sterlingekből (vagy, ha egy font Sterlinget, kerek számmal beszélvén, tiz forintra teszünk, 100 millió forintokból) fog állani.

Júnus' 10-dikén tsakugyan meghatározá a' Ministerekkel ellenkező résznek minden ellentállása mellett is, a' Parlamentum' alsó háza azt a' jóvallást, hogy egyenesen tiltatassék-meg az Anglus alattvalóknak az Országlószék' engedelmével idegen Ország' szolgálatjára való lépése. A' Ministerek' jóvallásának 248.

izan fogták pártját 's tsak 174-gyen votizáltak ellene. Hogy a' felső ház meg nem fogja erőssíteni, senki se gondolja. — Ez a' hír nagyon meg fogja illetni az Amérikai elpártolt Spanyol tartományokat — mi formálag fogják pedig magokat ugyan ezen hírnekvétele után 's ugyan ezen elpártolt Spanyol tartományokra nézve az Északi Amérikai Egygyesült Státusok viselni, most még nem tudhatjuk; az idő fogja megmutatni.

A' Lord Grey jóvállása, melly abban állott, hogy el kell azt a' régi, a' mostani időre már éppen nem alkalmas törvényt törlni, hogy azok az Anglus lakosok, kik külömben azzal a' tulajdonsággal bírnak, hogy a' Parlamentum' tagjaivá változtathassanak, megeskünni tartozzanak arra, hogy nem hiszik az Uri vatsorában a' Kristus' testévé való általváltozást (a' Stranssubstantziatziót) Junius' 10-dikén a' Pairek' kamarájában is visszavettették, pedig ugyan tüzeskedtek mellette, Grey-n kívül: a' Norwich-i Érsek, Gróf Harrowby, 's több mások: — Hát, így szollott a' Norwich-i Érsek, meg kell-e öt millió polgártársainktól időnk' gyalázatjára tovább is az ő politikai jusaikat tagadnunk, tsak azért, hogy, azt erőssítjük, hogy mi a' Kristus' tudományának a' Catholicusok' principiuma szerént való állatásait, jobban értjük, mint magok a' Catholicusok. Ha Dogmáikat magok a' Catholicusok okosan magyarázzák, tselekedhetjük-e mi azután igazságosan azt, hogy őket babonáskodással vádoljuk, 's olly principiumokat fogjunk reájok, mellyeket ők önnön magyarázataik szerént meg nem esmernek? — Mind ezek a' vetekedések, így szollott *Harrowby*, nem egyebet bizonyítanak, hanem tsak, a' melly nagyon megszégyenítő meggyőződés, hogy még a' mi megvilágosodott Századunkban is van egy tiszta gondolkodású népnek

oly képviselő gyűlése, melynek ez a' principiuma, hogy a' tsendes polgárt a' maga természeti polgári jusaiktól meg lehet tsak az ő Religiói vélekedéséért is fosztani. Legyünk jó Protestánsok: de azért ne bántsuk a' másképpen gondolkodókat.“ — Azt hozván-fel némelyek a' Grey jóvállása ellen, hogy a' Catholicusok nem türedelmesek — így felelt Grey: A' törvények Belgiumban, Franciaországban, Ausztriában, 's még másutt is, minden külömbség nélkül megengedik a' Protestánsoknak, hogy minden féle polgári és katona tisztségekre fellephessenek; miért nem akarunk mi hasonlóan tselekedni a' Catholicusokkal? Annak az Egyháznak tiszteletre méltó Feje, kinek széke Romában van, megengedi, hogy az Angliai isteniszolgálat magában a' Catholicusság' fő városában szabadon gyakoroltathassék, etc.“

A' Londoni Ministerialis Kurir egy levelet adott-ki, mellyet közrebotsátás végett *IV-dik Gustavus*, ki a' Svéd Királyságról lemondani köntelenítettett, *Oberster Gustavsohn* (Gustáv' fija) név alatt írt hozzá. A' levél' foglalatja ez: Azt erőssíti benne, hogy a' fija' szívét mesterségek által elidegenítették tőle. Midőn a' Királynétól a' maga feleségétől elvált, három feltételek alatt bizta volt reá a' Princznek a' maga fjának neveltetését: először, hogy azon válásban, melyben született, másodsor, hogy rangjával, és harmadszor, hogy azon kötelességeivel megegyező módon neveltesse, a' mellyeket valaha teljesíteni ezen Princz tartozni fog. A' Princzet ellenben arra vették, hogy tizenhét esztendő korában az apja' parancsolatjának, ki tőle azt kívánta, hogy a' Lemondás' Aktáját erőssítse-meg, ne engedelmeskedjek, magát kissebbidejűnek lenni nyilatkoztatta, 's az atyához menni nem akart, oly fogással élván, hogy az

annyanak a' Királynénak megígérte volna, hogy tölle el nem távozik addig, míg az esztendő nem lesz. Levele végén az ellen panaszolkodik átaljában a' volt Király, hogy a' fiját nem jól nevelik.

* * *

Annak idejében midőn arról irtunk, hogy az Anglus Követ Lord Amherst Chinában járván, onnét a' nélkül tért vissza, hogy a' Császár' elejébe botsátatott volna, azt is megemlítettük volt, hogy a' Régens Princznek levelet és valami ajándékokat is küldött volna. Ezen levelet még most adták-ki a' Londoni újságok. A' kezdete ez:

„A' Britannus szigetek Fejedelméhez!

„A' földnek legfőbb Fejedelme, ki azt az Égtől és a' szüntelen való folyamatban lévő időtől kapta, Császári parantsolatját küldi az Anglus Királyhoz, kinek azt jól meg kell fontolnia.

„A' te Országod, O Király, véghetetlen messzire fekszik az Oceanus tengeren túl, 's te még is szivednek telyes egyenességével engedelmességednek ajánlását küldöd hozzám, 's ahoz az újjászülő Befolyáshoz járulsz buzgó hajlandósággal, melly a' közép (centralis) Királyságból, Chinából, foly széllyel minden felé.“ — Azután leszáll a' Császár a' régibb Anglus Követnek Lord Macartneynek ditséretére, kiről azt mondja, hogy minden bevett rendtartásokat illendőséggel elkövetett, melly által az Ég' fijának hajlandóságát úgy megnyerte, hogy ő Felségének mennyei szemei közé nézhetett, egy nagy vendégségben részesülhetett, és sok 's gazdag ajándékokat kapott.“ — A' Macartney' ditséretéről leszáll a' Császár az Amherst magaviseletére, kiről úgy beszél, mint a' minden illendőségről elfelejtkezett

volna, holott mihelyest *Tien - Singbe* megérkezett, ott azonnal nagy vendégséggel fogadtatott — „'s imé még is (ezek a' Császár' szavai) a' helyett, hogy a' vendégséget megköszönte volna, nem engedelmeskedett az elejébe szabotott ceremóniáknak; azonban tsakugyan megengedettet néki, hogy a' Hetedik Holdnak hetedik napján a' Császár' ábrázatja előtt megjelenhessen; hogy a' 8-dik napon a' fényességnek és világosságnak nagy szálájában megvendégtessék, 's megajándékoztassék, valamint szintén, hogy számára az örökkétartó gyönyörűségek' kertjében egy innep adattassék; továbbá: hogy 9-dikben butszuzó audientziára mennyen, 's ezen napon a' *tíz Időkorok' halmain* ide 's tova járkálhasson; hogy 11-dikben a' tökéletes egygyesség' kapujánál újabban megajándékoztassék, 's onnét azután a' czeremoniás szálába menvén ott ismét innepi módon megvendégtessék; végezetre, hogy 12-dikben a' hazájába való visszautozásra parantsolatot kapjon. A' czerimoniáknak megtételére való nap, 's a' megtartanivaló formalítások, az én Státustisztjeim által a' te Követednek tudtára adattattak. —“

„A' hetedik napon tehát, melly a' te Nagykövetednek arra határozottatott vala, hogy közelgessen 's a' Császár személljét meglássa, ő a' palotába megérkeze, és én, a' Császár, éppen ekkor a' nagy audientziás szálába belépék. —

„Ekkor nagy hirtelenséggel azt erősíté a' te Követed, hogy oly rosszul volna, hogy tsak egy lépést se' tehet. Én ezt nem tartottam lehetetlenségnek, melyre nézve a' mellette lévő két Assistens (Segéd) Követeknek parantsoltam, hogy a' szálába ezek jöjjenek-be 's előttem jelenjenek-meg. Azonban ezek is azt erőssíték mind ketten, hogy ők is rosszul volnának. Ezen durvaságot bizonynyal soha, sehol, senki felyül nem multa! De

még se' rendeltem én nékiek semmi kemény büntetést, tsak azt parantsoltam, hogy még azon napon küldjék vissza őket a' magok Országokba. Minthogy tehát eszszerént a' te Követed a' Császári jelenlételnék látásától megfosztatott, erre nézve nem vala illendő, O Király! hogy a' te irásban való ajánlásodat által vehessem; ez 'hát következésképpen abban az állapotban vissza küldetett, mint ide érkezett vala. Még is tsakugyan megfontoltuk mi azt, hogy te, O Király! oly véghetetlen meszszeségről, a' melly sokszor tiz ezer Lee, egy, tisztelettel nagyon telyes irás mellett küldötted-el a' te ajándékaidat; és hogy másfelől tsak a' te Nagykövetednek ügyetlensége volt az oka, hogy ő ezen ajándékokat mélységes magameghajtásával 's igaz szívbeli tisztelettel által nem adhatta; 's végezetre, hogy, O Király! a' te részedről, a' mély tisztelet' és tartozó engedelmeség' érzése, elegendő módon bebizonyítatott: mind ezekre az okokra nézve mondom, igazságos dolognak tartottam a' te adózásodnak czikkelyei közzül némelyleket, ugymint, néhány Országmappákat, tartományi metszeteket 's ábrázatképeket 's egyéb festékeket, elfogadni; midőn azonban erántam bizonyított hajlandóságod' érzésével való felséges megelégedésemet éppen úgy kinyilatkoztatom, mintha minden ajándékaidat elfogadtam volna. Költömben én is megparantsoltam, O Király! hogy az én nyájas 's ezen dologban mutatott engedelmes megamviselésének bizonyosságául, küldjenek néked egy Jo o e (nevü valamit, melly a' gyarapodást jelenti), egy sinor Császári joféle gyöngyöt, 's két nagy és 8 kitsiny selyem erszényeket (zsatskókat. — (A' többi következik):

Szent I l o n a.

A' Napkeleti Indiai Anglus kereskedő Kompaniának Ricketts nevü tisztje

nem régen Európába visszajövéen, kikötött Sz. Ilonához, 's Bonapartéval is beszélt, a' ki ekkor oly rosszúl volt, hogy ágyban fekvé fogadta őtet. — Valamint Bonapartétól úgy a' Kormányozótól is tudósításokat hozott Ricketts az Anglus Országlószékhez.

F r a n t z i a O r s z á g.

A' Párisi Constituzionel így osztjafel a' Követek' Kamaráját, vagy így beszélle elé azon részeit, mellyekből az áll: — Egészsen jobbról ülnek azok a' Monarkhisták, kik azért, hogy mindent a' régi időbéli lábra akarnának visszaállítani, *Ultráknak*, Nemmozgóknak, és Némáknak is neveztetnek. Ezek közt 's a' *Centrum* közt ülnek a' minipában eloszlott Ministerium barátjai, milyenek *Laine, Pasquer, Bellart, Roy*, számos Tisztviselők és Prokurátok, kiket még mind táplál az a' reménség, hogy idővel az ő részéretartozó emberek fognak beülni a' Ministeriumba. Ezek gyakran, sőt többire az Ultrákkal szoktak voksolni, 's *Fél-Uliráknak* neveztetnek. Középen ülnek a' mostani Ministerek' barátjai, 's magok is mikor az ülésekben jelen vagynak. Ezek közt 's a' bal oldal között ülnek azok, kik hasonlóképpen a' régi Ministerium' barátjai voltak, de ezen Ministeriumnak eloszlásakor nem az Ultrák mellé mentek, mint Laine, Pasquer 's a' többek, hanem a' Liberálisok mellé; ezeket Dokrinariusoknak nevezik; de ezeknek száma oly kevés, így szoll a' Constituzionel, hogy egy kanapén mind megférnének. Végezetre éppen balfelől ülnek az Independensek (kik a' Dokrinariusokkal egygyütt vétetvén, teszik a' Liberálisokat. Az Independensek' száma most nevedik, 's fog ezután is nevedni. Tavaly tsak 15-tön voltak, most 40-nen vagynak. — A' mostani Ministeriumról 's következésképpen a' Követek' kamarája egész Centrumarol azt jegyzi-

még a' Londoni Times' Párisi levelezője, hogy lehetetlen képzelni, hogy mit találhatnak az Independensek valami kivetőt benne. Egy sints a' Ministerium' tagjai között, ki a' Bourbonoknak és Frantziaországnak legtisztább szívü barátja nem volna, melyre nézve méltán bámul ezen tudósító, hogyan tselekedhetik az Independensek azt, hogy ezen Ministeriummal való ellenkezésben az Ultrákkal egygyetérthetnek, kiknek külömben oly ellenségeik, mint a' tűz a' víznek, a' mellyért is az Ultrák a' Kamarának egygyik szélső szárnyáhan, az Independensek pedig éppen a' legtávolabblévőben ülnek, mellyért is azokat jobb, ezeket bal szárnyának nevezik.

Olasz Ország.

A' Romai tudósítások ezeket jelentik: — Austriai Császár és Császárné ő Felségek Jún. 9-dikén elbúcsúztak *IV-dik Emanuel Károly* Savoyai Királytól, 's ezután a' Chiaramonti Grófnának, a' Pápa ő Szentsége testvére' leányának, a' Theresianisták' Klostromába, melyben meg fog maradni, látására mentek. — Jún. 10-dikén a' nagy fényességgel tartott Urnapi processión jelen voltak ő Cs. K. Felségek, a' melly után Károlina Cs. Fő Hertzegasszony Romából még azon napon útnak indult Terni felé, 's Fels. Attvát oda varta, a' ki is Császárné ő Felségével még ezen napon (10-dikben) este végbúcsúvételre Pápa ő Szentségéhez mentek, a' ki az előtt nem sokkal ő Felségeket meglátogatta vala. Valamint minden előbbeni, úgy ezen utolsó egygyüttléteket és beszélgetéseiket legnagyobb barátsággal és szívésséggel 's egymás eránt való jó indulattal czimezték a' Felséges Nagy Fők. — Jún. 11-dikén reggel ágyuk' dörgése jelentette az Engelsburgról és a' Picinio hegyéről az ő Felségek' elindulását. Utjokat ő Cs. Kir. Felségek is Terni felé vették, 's onnét, az ott lévő vizesésnek meg szem-

lélése után, Assisin által Florenzia felé szándékoztak folytatni. Romában a' Quirinál palotában volt szállásokról, a' Cardinalis Státus-Titoknok, 's a' Pápa ő Szentsége Fő Udvarimestere és Fő Kamarássa kísérték ki a' szekérhez ő Cs. K. Felségeket. A' Karabélyosoknak egy vállogatott csoportja által kísértettek ki Romából, 's azon piazokon, mellyeken által mentek ő Felségek, három Batalion katonaság parádézott.

B é t s.

A' Császári Felségek útozásáról *Perugiából* érkeztek Bétsbe a' legújabb tudósítások, mellyek onnét Junius 22-dikén indultak. Ezek szerint Károlina ő Cs. Fő Hertzegasszonya ezen városban ismét rosszul érezvén lenni magát, erre nézve Császár és Császárné ő Felségek is mind ez idejig ott tartózkodtak: hanem már ekkor gyógyulás útján lévén a' Cs. Fő Hertzegasszony, remélték, hogy útját ő Felségekkel egygyütt folytathatja Florenzia felé.

Császár és Király ő Felsége az Udvari Haditanáts feladására a' Hadi Kassa' állapotjával bánó tisztségekre nézve, ilyen nevezeteket rendelt: —

A' Katonai Fő-kassára nézve: Közöséges Hadi Fizetőhivatal (*Universal Kriegs-Zahlamt*).

A' Bétsben, Prágában, Budán, Lembergben, Paduában, Majlandban lévő eddig úgy nevezett Hadi-kassa-Administratziókra nézve: Tartományi Hadi Fizetőhivatal (*Provincial Kriegs-Zahlamt*).

A' Velenczében lévő Tengeri-kassa-Administratzióra nézve: Tengeri Fizetőhivatal (*Marine Zahlamt*).

A' több apróbb kassákra nézve: Hadi Kassa (*Kriegs-kasse*). — A' melly nevezetekhez képpent ezen Hivataloknál a' főbb tisztek' nevei lesznek: Universal Kriegs-Zahlmeister, Universal Kriegs-Zahlmts-Controller 's eszzerént a' többek is.

S z e p e s s é g.

János ő Cs. Kir. Fő Hertzegsége a' mostani katonai határszéli utazásában Június 2-dikán ide is szerentsésen megérkezett, a' hol Méltós. Püspök Pirker László Úrnál ebédelt; éjtszakára Lőtsén, Iglón keresztül Késmárkra jött. Június 3-dikán a' Bélai erősség' plánumát méltóztatott maga megvizsgálni. — Éjszakára Feldmarschal Lieutenant Máriassy András Úrhoz érkezett. A' következő napon megnézegette a' Kalbachi Karpatusvölgyet. — Június 5-dikén a' Szepességet oda hagyván Hradekbe utazott. Egész Szepességen a' legnagyobb örvendezéssel fogadtattott ő Cs. Kir. Fő Hertzegsége. Mindenek a' kiknek hozzá közelíteni szerentséjek volt, közönségesen telyesek voltak tisztelettel az eránt a' Cs. K. Fő Hertzeg eránt, kit az ő tulajdon jelességei éppen olyan Nagya' tesznek, mint születése. — Ez a' kegyelmes, leereszkedő, a' tudományokban nagyon jártas és fáradhatatlan Fő Hertzeg, oly erős gyalogló, hogy nem csak a' Bélai projectált erősségnek vidékét, hanem a' Kalbachi Álpesi Völgyet elragadó vízrohánásaival együtt egész a' Lomnizi tető eljáig gyalog járta bé. A' véle lévő számos késérők közül csak kevesen érkezettek ő Cs. Kir. Fő Hertzegségével. A' Fűvész-Ásvány-Gazdaság, és Mesterség-tudományokból tett fontos kérdései, és tudós jegyzései tsudálkozást gerjesztettek. — Az a' kellemetes idő is, melly a' zordon hideg után következett, díszesítette ezeket a' napokat, a' mellyekben a' Felsőges Császári Háznak ezen különös jelességű Fő Hertzegét tisztelni szerentsénk volt. — Annyi közönséges beszédek tartattak hozzá, hogy mi tsudaltuk békességestüresét, hogy azokat nem

csak kihalgatni, hanem rájuk felelni is méltóztatott. —

Tsak egy rövid beszédet teszek ide, mellyel a' Kalbachi Karpatus völgyén, ő Cs. Kir. Fő Hertzegségét megtisztelni szerentséje volt Berzevitz Gergely Úr 8 gyermekei között egyedül élő 10 esztendőös Titus nevű fijának.

„Cs. K. Fő Hertzegséged méltóztatik kegyelmesen megengedni, hogy én mint még igen kisdéd birtokos, itt a' Karpatusnak magas hegyei között Cs. Kir. Fő Hertzegségedet alázatosan idvezelhessem. — Valamint ezek a' régiségekkel tiszteletet gerjesztő Granit sziklák mozdulhatatlanul állanak itt, úgy a' mi hűségünk és tiszteletünk a' Felsőges Császári Ház és annak Tagjai eránt tántorithatatlan legyen. — Most másodsor van szerentsénk Cs. Kir. Fő Hertzegnek hódolni a' Kalbachi völgyben. — Gyenge hangjaimmal, mellyeket ez a' kőszalakkal körülvett völgy vissza nem hangoztathat; de erős lélekkel, mely mindnyájunkat lelkesít, kívánom, hogy az Isten Cs. K. Fő Hertzegségedet a' késő öregségig szerentsesen és vidám lélekkel tartsa meg!“

* * *

Császár és Király ő Felsőge méltóztatott Főstrázsamester T. T. Bernrieder József Úrnak, sok rendbéli érdemeit kegyelmesen tekintetbe vévén, Magyar Indigenatust adni.

Kovátsiban, Budától két órányira e' folyó hónap 18-dikán dél után 2 órakor nagy felhőszakadás volt, melly ezen völgyben lévő falunak 's mezejének telemes károkat okozott. Sok házak prédájává lettek az iszonyúan szakadt víznek, — de még sokkal több lakosok estek el miatta a' várt földaldásától. A'

szénatsináláshoz való reménység tsak nem tökéletesen füstbe ment.

Június 21-dikén estve hosszas betegeskedése után mejjbeli vízibetegségben meghalt Pesten Nagyságos Marsovszky István Dömölki Boldog Asszony Apátura, a' Nagy Váradi Ns. Káptalannak Lectora, és Kanonokja, 's a' Mélt. Királyi Táblának Praelatusa, életének 61-dik esztendejében.

Nemzeti közönséges leveleinkben olvassuk, hogy a' Szepesi új Fő Pásztor ottvaló első jelenését különös jótételekkel dicsőítette; mert az Irgalmas Barátoknak 1000 forintot, a' Kubachi Jobbágyainak, kik nem rég a' tűz által nagy kárt szenvedtek, 8000 mérő gabonát ajándékozott. — El nem mulathatjuk ezen alkalmatossággal a' Mélt. Püspökről azon betses emlékezetet is megtenni, hogy több tudós munkái után mostan kezdik nyomtatni német Versekből azon kellemetes munkáját, mellyet Tunisiásnak nevez.

Fő Pásztori megyéjébe való fényes bémeneteléről, melyről már röviden emlékeztünk ezeket olvassuk Hazai leveleinkben: —

Szepes Várallyán Május' 12-dikén tartotta fényes bémenetelét Mélt. és Fő Tisztelendő Felső-Eöri Pyerker László Szepesi Püspök ő Nagysága, a' kit előtte való nap Jekelfalván a' Nemes Vármegyének Nemessége Tek. Jekelfalusi 'Sigmund Vice-Ispány Urnál köszöntött meg; a' Pöspökség határán pedig a' Papság. Azon estve Mindszenten Özvegy Gróf Csáky né ő Exc.jánál szállott meg, 's onnan 12-dikén reggel 8 órakor megindulván, mintegy 50 hintók kíséretével Szepes-Várallyára beérkezett, a' hol a' Városi Magis-

tratus által egy igen szép diadalmi-kapu alatt megköszöntötte. Innen az irgalmas Barátokig menvén, ottan a' Papság által fogadtatott, 's a' Templomban Püspöki ékességeibe felöltözködén, úgy tartotta a' Káptalan Templomába való pompás bemenetelét. Itt szokott mód szerént a' Pápanak nevező Bullája felolvastatván, a' Káptalan, és Papság nevében Méltóságos Skópiai Püspök, és Szepesi Prépost Fridmanszky Antal Ur ékes beszéddel köszöntötte, mellyre ő Méltósága a' Püspök, hasonló ékességgel, és fontossággal felelt, 's azután Te Deummal az innepelés bérekesztetvén a' Templomból a' Püspöki Residentiába kísértetett.

* * *

A' Tyrolisi újságlevelek' nevezetes menköbeütésekről tudósítanak. — Trientben Jun. 13-dikára viradó éjjel a' *Santa Maria Maggiore* templomába annak tornyán ütött-be, 's az Orgonát, melly a' mesterségnek egy nagy remeke volt, megégette, 's mint megjegyzették, már 4-dikszer ütött-be ezen templomba annak tornyán a' menkö. — Jun. 12-dikén estve Botzenben is nagy égi háboru lévén, a' menkö néhány helyekre letsapott. Nagy kárt ugyan sehol se', de igen tsudálatos tsavargást tett nevezetesen Eichholzer nevű Doktornak szállásán. Egy almáriumot özszerontott, abban három Lajos aranyot özszeolvasztott, a' Doktor Ur' parokáját 's jobb fülét, és kezében lévő irótollát megperselte, 's mind ezek után egy ablakot özszeolvasztván azon ki 's az istállóba ment a' hol elenyészett. Mind ezek két minutum secundum alatt történtek. A' Doktor sérelme nem halálos; az ábrázatján egy fekete folt maradt.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —

Jun. 25-dikén 248 $\frac{3}{8}$ — 26-dikán 248 $\frac{1}{2}$ — 28-dikán 248 — forintot.

(Vége az első Fél Esztendőnek).